

Ruokaa riittää ruotsalaisille

Oletko koskaan istunut amerikkalaisten lähellä ravintolassa, jossa pöperöt haetaan seisovasta pöydästä? Tai ruotsinlaivalla? Ruokailun jäljiltä pöydällä kohoaa vuori syömätöntä ruokaa. Samaa ilmenee myös länsinaapureidemme tavoissa.

Sunnuntain Hesarissa on mukava palsta, joka alkoi nimellä Kysy Kirstiltä. Nyt tosin Kirsti on jo jäänyt eläkkeelle, mutta palsta elää toisilla nimillä. Palstan pitäjille voi lähettää kummallisia kysymyksiä, joihin ei löydy vastauksia tietosanakirjoista eikä netistä.

Kerran Kirstiltä kysyttiin ruokailusta. Suomalaisella perheellä oli ruotsalainen ystäväperhe. He tapasivat usein ja vierailivat toistensa kotona. Suomalaista perheenäitiä vaivasi kovasti eräs asia, josta hän ei ollut kehdannut keskustella vieraidensa kanssa. Hän toivoi saavansa Kirstiltä tukea.

Kun ruotsalainen perhe lapsineen tuli heille kylään, äiti laittoi tietysti syötävää parhaan taitonsa mukaan. Tunnelma illallisella oli muuten mukava ja rento, mutta yksi asia vaivasi. Miksi ruotsalaiset jättävät aina itse ottamaansa ruokaa runsaasti lautaselle? Sekä vanhemmat että lapset.

Mikään ei viitannut ruoan laatuun. Sitä keuhuttiin hersyvästi, eivätkä eleetkään viitanneet päinvastaiseen. Mutta säännönmukaisesti vieraat jättivät lautaselleen noin kolmasosan syömättä.

Äiti oli ihmeissään. Onko tämä joku ruotsalainen perinne? Osoittavatko he näin kohteliaisuuttaan? Näytetäänkö, että ruokaa oli kyllä riittävästi? Asia alkoi raastaa mieltä. Siitä pitäisi voida keskustella.

No, eihän Kirstillä tullut tyhjentävää vastausta. Hän perusteli aivan oikein, että ruotsalaiset mammanpojat eivät ole kahteen vuosisataan kokeneet puutetta. Siis lähes kymmeneen sukupolveen! Ruokaa on aina saatu riittävästi.

Kirsti neuvoi kysymään vierailta kohteliaasti, oliko ruoassa ehkä joitain outoja makuja tai mausteita. Voisi myös asiallisesta perustella, että Suomessa lapsia opetetaan ottamaan lautaselleen sopivasti, ettei tarvitsisi jättää. Riskinä on tietysti, että vastapuoli loukkaantuu.

Koen itsekin usein kiusallisia tunteita, kun vieruskaveri näykkii kyynärpäät pöydällä maukasta itse keräämäänsä annosta. Ei tuota, ei tätä. Lautaselle jää paljon arvokasta energiaa. Samaan sössöön saatetaan mätkäistä vielä puolet jälkiruoka-annoksesta.

Kuulun sukupolveen, joka ei lapsena saanut makeaa mahan täydeltä. Söimme kuitenkin niin kotona kuin koulussakin terveellistä peruseruokaa ihan riittävästi. Makupaloja, vaikkapa oikeita lihapullia sai jokainen mutta ei määrättömästi. Ei tullut kuuloonkaan, että sellaista herkkua voisi jättää lautaselleen.

Aikuiset voivat tietysti tehdä itse maksamalleen ruoalle, mitä lystävät. Huolestuttavaa on, että kotona lasten kanssa toimitaan samoin. Ruokaan ja syömiseen liittyvät vinksataneet arvot havaitaan jo selvästi kouluruokailussa. Eikä tästä voi syyttää pikkukersoja.

pajen